

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de flecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

DI G. G. Mironescu despre băncile românești din Ardeal. — Legea Bancară și soarta băncilor românești din Ardeal și Banat. — Tot în domeniul încercărilor. — Angajamentele creditorilor și fuziunile bancare.

DI G. G. Mironescu despre băncile românești din Ardeal.

Publicăm părerile dlui G. G. Mironescu, fost președinte de Consiliu, asupra băncilor românești din Ardeal, așa precum au fost exprimate:

Cunoașteți trecutul băncilor românești din Ardeal. Ce părere aveți asupra contribuției sub raport economic și național a acestor institute?

„In timpul când poporul opresor ducea în Ardeal lupta de exterminare politică și economică în contra neamului nostru, băncile românești de acolo, cu mare greutate alcătuite, au organizat rezistența economică a poporului nostru și prin aceasta au contribuit puternic la păstrarea naționalității noastre.

După aplicarea Legii de conversiune, neexistând în Ardeal o organizație românească puternică de cooperative, țărânii sunt complect lipsiți de credite.

Este necesar ca acești țărani să mai fie împărtașiți de un credit sănătos, sau trebuie lăsați, pur și simplu, în voia sorții, așa precum astăzi este cazul?

„Intrebarea D-voastră conține în ea însăși răspunsul. Ar fi o adevărată crimă națională a lăsa în voia soartei și prin urmare a împinge la ruină țărânimea ardeleană“.

Problema creditului agricol merită o atențiune cel puțin egală cu aceia, care s'a dat problemei converșionii?

Converșiunea, lipsită de corolarul creșterii unui credit agricol sănătos, este o operă constructivă sau destructivă?

„Converșiunea, care nu s'a făcut așa cum trebuia făcută, are o singură justificare serioasă:

aceea de a lichida un trecut oneros, spre a permite reluarea vieții economice normale prin revenirea încrederii, ceea ce implică reînvierea creditului. Dacă nu s'ar dobândi asemenea rezultat, converșiunea ar avea, în adevăr, un caracter, destructiv“.

Ținând seama de felul în care băncile românești din Ardeal și-au împlinit timp de 6 decenii datoria față de pătura țărănească — fiind erelate anume pentru a servi această pătură țărănească — credeți, că este necesar pentru ajutorarea țărânilor cu credite ieftine înființarea unor noi instituțiuni, sau trebuie menținute instituțiile vechi, bine probate în această privință?

„Propășirea unei națiuni trebuie să se întemeieze pe continuitate și pe tradiție. De aceea nu prin dărâmarea vechilor instituții, ci prin menținerea și reorganizarea lor, se poate asigura progresul. Este dar necesară menținerea vechilor bănci românești din Ardeal“.

Cum priviți problema creditului românesc din Ardeal: Considerați, că este o chestiune pur negustorească — bancară — care să se încadreze în regulamentele stricte ale Băncii Naționale, sau este o problemă economică și națională de ordin superior?

„Nimeni nu ar putea nega că problema creditului românesc în Ardeal nu este o problemă națională și economică de ordin superior“.

Din sacrificiul pe care îl face Statul pe baza art. 62 din legea dela 7 Aprilie 1934, acordând — a fond perdu — suma de aproape 8 Miliarde Lei, credeți că Ardealul este îndreptățit să obțină și el — cu titlu de IMPRUMUT, deci nu ca pomană, pe care să nu o mai restituie niciodată — suma de 1½ Miliard Lei pentru refacerea instrumentelor sale de credit, puse în slujba exclusivă a elementului românesc din Transilvania?

„Cred că cererea aceasta este justificată și interesele superioare ale neamului impun admiterea ei.

Este Guvernul dator să intervină IMEDIAT și în mod POZITIV pentru salvarea creditului românesc din Ardeal?

„Cred că Guvernul are această imperioasă datorie“.

Legea Baneară și soarta băncilor românești din Ardeal și Banat.

De Dr. Ioachim Toleiu, Cluj.

(Urmare).

H) *Cassa Națională de Economie și Cecuri Poștale* a fost înființată în baza legii din 28 Iulie 1930 (Lege pentru organizarea Casselor de economii M. O. 170/1929 ca *instituție publică autonomă sub autoritatea Ministerului de Finanțe*, și scopul ei este — pe lângă serviciul de cecuri poștale, — să capteze prin mijlocirea oficiilor poștale (și a caselor de economii comunale) micile economii dela toate straturile sociale și în special dela pătura țărănească, și să contribuie astfel la dezvoltarea spiritului de economie.

Dacă problema creditului țărănesc o privim sub cele două aspecte principale: primirea de depuneri spre fructificare și acordarea de împrumuturi la țărani, *Cassa Națională de Economie* poate să fie luată întrucâtva în considerație numai în ceea ce privește păstrarea și fructificarea economiilor, pentru că țărani sunt cu totul excluși dela operațiunile ei de credit.

Creditele pe termen lung de cel mult 5 ani se pot acorda în sensul art. 79 din lege pe bază de garanții reale: gaj, ipotecă, cesiunea de creanțe lichide și certe „numai statului (trezoreria), județelor, comunelor, regiilor și caselor autonome, așezămintelor de binefacere sau de interes public cultural, anumitor instituțiuni economice (de ex. Băncii Centrale Cooperative, instituțiilor centrale de credit funciar rural și ipotecar, Creditului Industrial și Urban etc.) și societăților de locuințe ieftine“, „particularii fiind excluși dela orice operațiune pe termen lung“.

Cu privire la posibilitatea de recuperare a creditelor pe termen lung, raportul dlui *Radu Mandrea*, președintele Consiliului de administrație, pe anul de gestiune 1934, face dureroasa constatare, că „indiferența dusă uneori până la rea voință a rezervat conducerii surprize neplăcute întru restituirea acestor împrumuturi“, — căci „s'a restituit numai

26,31 la sută din totalul sumelor scadente pentru amortizarea acestor împrumuturi pe termen lung“.

Este evident, că dacă nu se vor restrânge împrumuturile pe termen lung, „indiferența dusă până la reavoință“ va putea să sdruncine încrederea în această instituțiune și să-i compromită viitorul.

Creditele pe termen scurt se pot acorda — în formă de „avansuri pe creanțe certe și lichide“ și particularilor, dar de fapt numai instituțiunile publice beneficiază de pe urma acestor credite (de ex. și Ministerul Apărării Naționale; și C. F. R. pentru scopuri de aprovizionare).

Creditul țărănesc beneficiază de pe urma acestor credite cel mult în mod indirect prin modestele împrumuturi acordate instituțiilor centrale de credit țărănesc — (Banca C. Cooperativă, Creditul Ipotecar etc.) și prin cumpărarea obligațiunilor emise de aceste instituțiuni.

În ce privește progresul acestei instituțiuni, raportul dlui *Mandrea* arată, că *totalul depunerilor* care la sfârșitul anului 1931 (primul an de funcțiune) era de rotund

Lei 544.000.000.—

la sfârșitul anului 1934 acest total atinse suma de rotund

Lei 1.210.000.000.—

În legătură cu serviciul de depuneri spre fructificare raportul amintit, făcând trista constatare, că „în România lipsește spiritul de economie“, ne prezintă un tablou cu date statistice comparative, din care rezultă că între 28 de state — (printre care și vecinii noștri: Ungaria, Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia), — *România ocupă locul ultim* cu abia 90 Lei de cap de locuitor, și cu total 102.319 deponenți la o populație de peste 19 milioane locuitori, față de 5.366.000 deponenți în Belgia cu 8 milioane locuitori!

În ce privește pe cei 102.000 deponenți din România, majoritatea lor covârșitoare se recrutează dintre locuitorii dela orașe cu 1.433.000.000 Lei, pe când populația rurală — cu 143 milioane, — abia reprezintă 10 la sută din totalul deponenților, ceace denotă că „*spiritul de economie lipsește în deosebi la pătura țărănească*“.

Una dintre cauzele acestei stări de lucruri o fi desigur și sărăcia plugărimii

noastre, desulăguită de ravagiile crizei economice, — dar noi credem totuși, că cauza principală o constituie *conservatismul țăranului și rezerva față de înoini, exteriorizată prin neîncredere atunci când este vorba de inițiative oficiale venite dela stat*, ca și cum țăranul ar voi prin această neîncredere să protesteze contra oricărei inmixtiune a statului în domeniul îndeletnicirilor prin excelență particulare.

După cum arată raportul dlui Mandrea, împrumuturile au fost repartizate precum urmează:

Industria	Lei	174.229.028.—
Agricultură	„	53.810.192.—
Comerț	„	82.661.727.—
Școale	„	137.974.754.—
Biserici	„	44.131.443.—
Igiena Publică	„	22.969.533.—
Șosele, lucr. edil.	„	37.367.029.—
Intrepr. comunale	„	151.540.052.—

Cifra de 53.810.192 Lei care reprezintă suma împrumuturilor acordate agriculturii în raport cu celelalte resorturi vorbește dela sine.

Prezintă oare Cassa Națională de Economii o reală și primejdioasă concurență pentru micile bănci comerciale și pentru cooperativele de credit?

Iată întrebarea ce se pune în legătură cu această instituțiune.

Este incontestabil, că prin felul în care este organizată *Cassa Națională de Economie*, ea înseamnă de fapt etatizarea unui ram de activitate economică, captarea, păstrarea și fructificarea de economii pe deoparte și acordarea de împrumuturi pe de altă parte, care este prin excelență de natură privată.

Și dacă azi nu, dar în viitorul mai mult sau mai puțin îndepărtat Cassa Națională de Economie poate să devină o primejdioasă concurență în deosebi cooperativele de credit.

Din acest unghi de vedere *Cassa Națională de Economie* constituie un isbitor contrast cu politica cooperatistă a statului nostru, care pe deoparte încurajează cu mari sacrificii bugetare mișcarea cooperatistă, și tot atunci îi crează acesteia o concurență neloyală în cel mai însemnat resort de activitate, în acela al străngerii de economii, care sunt indispensabile acțiunii cooperatiste.

Concurența aceasta este înlesnită și prin *numeroase privilegii de ordin fiscal* (scutire de impozitul elementar mobilier, precum și de impozitele asupra dobânzilor la depunerile pe livrete sub 100.000 Lei), și de alt ordin (de exemplu livretele Cassei Naționale de Economie pot fi primite ca garanție la Cassele publice și la licitațiile publice).

Din aceste considerațiuni nu ne miră de loc manifestațiunile de adversitate cu care înființarea Cassei Naționale de Economie și Cecuri Poștale a fost întâmpinată din partea cooperativelor noastre.

Considerând însă că *Cassa de Economie* este menită să stimuleze sentimentul de agonisire al populației și în special al țărănimii noastre, — și deci poate fi de folos economiei naționale, — dat fiind apoi că aceste casse populare de economie au fost înființate în toate țările civilizate, acest amestec al statului într'un domeniu unde nu-i este locul, ar putea fi justificat cu o singură condițiune: dacă economiile adunate prin intermediul Cassei Naționale de Economie s'ar întoarce înapoi la clasele sociale, de unde au fost strânse, în formă de împrumuturi ieftine acordate în deosebi păturei țărănești, — ceea ce însă nu este cazul — precum am văzut mai sus.

În realitate scopul înființării Cassei Naționale de Economie a fost crearea de noi credite ieftine pentru trezorerie și pentru celelalte instituțiuni dependente de stat, printre care finem să subliniem ca semnificativă în special prezența regiilor și caselor autonome, înființate de acelaș guvern, ca o urmare a politicii generale economice de exploatare a bogățiilor statului. Legătura organică cauzală între aceste diferite măsuri este evidentă.

În ce privește însă raportul dintre băncile mici comerciale și casele de economie, — dat fiind că ele nu se ocupă cu acordarea de credite mărunte țărănești, considerând apoi, că populația rurală este rezervată și față de ele și în ce privește depunerile spre fructificare, — și această rezervă probabil că va mai dăinui multă vreme, — putem conchide că *casele de economie nu prezintă un obstacol serios în propășirea băncilor comerciale*;

1) *Planul de a înlocui băncile mici prin expansiunea marilor bănci comerciale în formă de sucursale și agenții plasate prin comunele rurale este nerealizabil din motive structurale și tehnice.*

Serviciul primirii și administrării depunerilor s'ar putea îndeplini și de aceste sucursale sau agenții, dar greutatea se ivește atunci, când este vorba despre organizarea creditelor țărănești.

Ori această misiune este pentru interesele agriculturii mai importantă decât colectarea și administrarea depunerilor, — căci ea comportă direct problema integrală a creditului țărănesc.

Sucursalele și agențiile nu sunt bănci populare, oricât de neînsemnat ar fi personalul și cercul lor de activitate.

Sucursalele fiind exponentele institutului dela centru, ele reprezintă de fapt acest institut central — marea bancă comercială, — cu întreaga ei structură, cu câmpul obicinuit de afaceri statutare, cu unitatea de comandă, cu raporturile de ordin etic dintre conducere și personal, — raporturi întemeiate pe cunoștință și încredere, — în rezumat: cu toate acele caracteristici specifice, care laolaltă dau ca rezultată soliditatea și reputația băncii.

Sucursala este prin urmare banca întregă în miniatură.

Imbrățișarea unor categorii de afaceri, de exemplu plasarea împrumuturilor țărănești, care nu intră în preocupările obicinuite ale băncii comerciale, poate pricinui desorganizarea ei.

Organizarea unui astfel de serviciu înseamnă a defașa în comunele rurale o parte din funcționarii destoinici și demni de toată încrederea, crescuți în rutina și disciplina băncii, — și deci înseamnă a slăbi organismul central al băncii.

Buna reușită a unui serviciu exterior este cu un cuvânt o chestie de încredere.

Dacă înființarea unei sucursale în alt oraș decât cel de reședință al institutului central, cu condițiuni economice și sociale similare, nu întâmpină greutăți insurmontabile, organizarea unui serviciu de credit țărănesc într'o comună rurală reclamă cheltueli de regie neasemănat mai mari, decât cele dela oraș.

Căci pe când de pildă tratarea și perfectuarea unui împrumut de sute de mii cu un intelectual „subțire“ dela oraș se

face în 5—10 minute, tratarea unui împrumut țărănesc de câteva mii de lei cere timp întreit, deci implicit este necesară în acest scop și înmulțirea personalului cu majorarea cheltuelilor de regie, ceea ce comportă mișcarea rentabilității.

Activitatea funcționarilor defașați dela centru prin comunele rurale este îngreunată în deosebi din cauza necunoașterii oamenilor și lucrurilor. Ori această cunoaștere temeinică a situației și atmosferei locale sub toate aspectele ei, preținde de multeori o viață de om.

Diluarea prea mare a organismului unei bănci slăbește disciplina, controlul, supravegherea și unitatea de acțiune, și deci încurajază aerile de independență și săvârșirea abuzurilor în dauna institutului dela centru.

Din toate aceste considerațiuni și din altele de ordin pur tehnic bancar rezultă ca concluziune, că nu este nicidecum rentabil pentru băncile mari comerciale dela centrele de județ sau de regiune să înființeze sucursale sau agenții prin safele noastre, și că prin urmare creditul mărunț țărănesc nu poate fi administrat în mod satisfăcător și eficace, decât de bănci mărunte rurale, întemeiate în formă de institute independente, și administrate pe propria lor răspundere de către localnici, cunoscători ai împrejurărilor locale.

Și după informațiunile ce am primit din locurile cele mai competente, băncile mari din Ardeal, nici nu se gândesc să întemeieze sucursale sau agenții în locul actualelor bănci rurale, — și cu atât mai puțin poate să fie vorba ca astfel de creațiuni artificiale să fie înfăptuite de marile bănci comerciale din Capitală, care cunosc și mai puțin condițiunile specifice locale;

K) În sfârșit o chestiune importantă este aceea, de a se ști, dacă actualele bănci populare societăți pe acțiuni pot fi oare transformate în cooperative?

Se știe dar că una dintre indicațiunile date de cei în drept privește tocmai această transformare.

Principial o astfel de operațiune nu este o imposibilitate, căci ea depinde numai de voința acționarilor, exprimată în formele legale și statutare (prin adunarea generală).

Dar realizarea ei practică întâmpină de fapt atâtea greutăți de ordin tehnic, în cât suntem siguri că astfel de operațiuni nu vor ajunge nici baremi în faza de încercare.

Dat fiind că legea bancară nu cuprinde dispozițiuni pozitive în direcția aceasta, operațiunile de transformare trebuie să se orienteze după normele codurilor de comerț azi în vigoare.

Ori codurile de comerț în vigoare nu cunosc transformarea unei bănci societate pe acțiuni în cooperativă.

Nu numai că structurile juridice diferă esențial una de alta, dar cu totul altele sunt condițiunile materiale și formale de constituire la cooperative decât la societățile anonime pe acțiuni.

Prin urmare transformarea băncii societate anonimă pe acțiuni implică mai întâi dizolvarea acesteia, și astfel de drept uici nu se poate vorbi despre o adevărată transformare.

Numai după aducerea hotărârii reglementare de dizolvare se poate pune chestiunea înființării unei cooperative, care deci are puțin de a face cu vechea societate anonimă pe acții.

Despre o adevărată transformare s'ar putea vorbi numai în acel caz când totalitatea acționarilor consimt să se transforme din acționari în asociații cooperativei.

Ori acest caz este imaginabil numai atunci când numărul acționarilor este neînsemnat și toți sunt din aceeași comună sau cel puțin din comunele învecinate, pentru că pe deoparte când numărul acționarilor este prea mare, foarte greu se va putea ajunge la un acord, pe de altă parte când acționarii sunt recrutați din comune mai îndepărtate, sau chiar din diferite județe, cooperativa ce se proiectează, nu va mai avea substratul și rostul economic, ce i se atribuie.

Firește că și în cazul puțin probabil al obținerii unui consimțământ unanim al acționarilor, noua cooperativă nu s'ar putea constitui decât cu *răspunderile limitate la părțile sociale*, așa cum în societatea anonimă răspunderea era limitată la valoarea acțiunilor, — posibilitatea acceptării unanime a răspunderii solidare fiind exclusă în practică.

O altă serioasă piedecă în calea transformării o constituie apoi chestiunea de-

punerilor, atunci când acestea aparțin și altor persoane decât acționarilor.

Cooperativa neputând să primească depuneri — conform structurii normale a acestor instituțiuni, — decât dela asociații depunerile societății anonime pe acțiuni trebuie mai întâi lichidate.

Prin urmare până la achitarea definitivă a depunerilor în conformitate cu eventualul aranjament sau în lipsa acestuia cu eventuala hotărâre a Comisiei de Judecată (art. 52—55 Legea Conversiunii), banca societate anonimă pe acțiuni va trebui să rămână în stare de lichidare, și numai după aceea va putea fi perfectuată „transformarea“.

Firește, acționarii unei societăți anonime pot să înființeze alături de bancă o cooperativă de credit, urmând ca și vechea societate anonimă să funcționeze paralel până la definitivă lichidare în conformitate cu cele expuse mai sus.

(Va urma).

Tot în domeniul încercărilor.

Povestea comerțului nostru exterior schițează cea mai mare tragedie în ce privește capacitatea noastră de a face față unor împrejurări anormale. Ne sbatem în furia valurilor pe cari le provoacă încercările și nu reușim, cel puțin n'am reușit până acuma, să rezolvăm problema așa cum trebuie. De aceea nici o îndreptare a situațiunii nu se poate vedea. Și e și natural. Dacă din mulțimea de soluțiuni adoptate până acuma, am fi avut cel puțin tăria să le urmărim științificește rezultatele, tot am mai avea o notă bună în sprijinul schimbărilor dela o zi la alta, argumentând că le-am adoptat pe măsură ce ajungeau la concluzia că cele anterioare n'au fost corespunzătoare. Când însă din cauze cari nu se cunosc, sau dacă se cunosc nu se spun, soluțiunile se schimbă fără a fi putut trage concluziunile în privința inutilității celor abrogate și fără a ști avantajele celor cari se adoptă, atunci evident că haosul devine general și nici o eșire din ravagiile lui nu se poate întrezări.

Chestiunea în sine a reglementării comerțului exterior nu este desigur așa de simplă și nici așa de ușoară. Dar tocmai de aceea trebuia să se procedeze metodic prin eliminări succesive de soluțiuni încercate până se da peste cea mai potrivită. A găsi însă cea mai bună soluție, implica fixarea premizei de plecare cu misiunea de a constitui un eșafodaj fundamental pe care să se ridice apoi toată experiența încercărilor. Am avut noi această premiză necesară în probarea atâtor metode și măsuri în scopul reglementării comerțului exterior? Cu alte cuvinte, știm noi ce urmărim în mod precis, atunci când tindem să reglementăm comerțul exterior?

Răspunsul la întrebările de mai sus, este de sigur ușor de dat din cele ce am văzut. Nu s'a putut constata un fir roșu care să caracterizeze strădania

noastră depusă pentru reglementarea negustoriei cu străinătatea. Acest fapt l-am putea afirma a priori. Dar să facem abstracție de acest adevăr aprioric și să examinăm cu deamănuntul lucrurile. Rostul reglementării comerțului exterior este de natură multiplă în care intervine: apărarea muncii și producției naționale, a monedei și a unui complex de factori încadrați în bunul mers al economiei noastre. Nu aveam deci de a face numai cu o pură ecuațiune contabilă, ci cu un fenomen important și cu mari influențe asupra vieții noastre economice și sociale.

Ori aceste comandamente nu se pot urmări cu preciziunea necesară în soluțiunile pe cari le-am adoptat spre a reglementa comerțul exterior. Se știe că am purces pe această cale prin contingentarea importului, măsură care în realitate nu făcea decât să comprime volumul afacerilor în primul rând și să epuizeze la maximum eforturile noastre, în al doilea rând. Contingentarea importului însemna în sensul strict al cuvântului, ținerea importului sub limita exportului, pentruca balanța între un capitol și celalalt să ne fie permanent favorabilă. Dintr'un punct de vedere, acela al apărării monedei, măsura avea o oarecare explicație. Prin comprimarea importului aveam impresia că rămânem permanent cu o rezervă de deșize, cu care să facem față acoperirii și eventual sarcinilor de transfer a datoriei publice. Dar soluțiunea mulțum'a numai la prima vedere. Comprimarea importului implica represalii la export, așa fel că pe de o parte excedentul balanței rămânea fără importanță, iar economia națională era stângenită în mișcările ei, deoarece nu se putea manifesta în plinul capacității sale, pe de altă parte.

Mai importante consecințe avea contingentarea importului în cadrul intim al economiei noastre naționale. Intr'adevăr măsura aceasta aducea cu sine raritatea mărfurilor importate și deci scumpirea lor. De ce? Pentrucă nu numai economia noastră, dar nici una alta, nu se poate adopta așa de rapid unei situațiuni schimbate. Noi eram atunci și mai suntem și azi, siliți să importăm în special mașini și fabricate industriale. Ori câtă genialitate am fi pus, organizarea noastră spre a face față acestui deziderat era imposibilă, deoarece ne lipseau elementele capitale cari caracterizează dezvoltarea industrială intensă: experiența și capitalul fără să mai considerăm că chiar dacă le-am fi avut și pe acestea, punerea lor în mișcare nu se putea face în mod subit, ci era necesar totuși de o perioadă de pregătire cu durată care conta. Urmarea a fost scumpirea crescândă a acestor articole de întrebuințare de cari nu ne-am putut lipsi. Cum contravaloarea lor trebuia plătită în produse exportate și cum noi pe deoparte nu puteam schimba cu nimic prețul acestor produse, deoarece ele constau din cereale, iar prețul lor se fixa în afara granițelor noastre, iar pe de altă parte eram siliți să facem față excedentului balanței spre a ajunge acolo unde trebuia, rezultatul general a fost, că s'au falsificat cu timpul raporturile dintre valoarea mărfurilor importate și exportate și eram siliți să plătim aceeaș muncă străină de cincisprezece—douăzeci, ba chiar de douăzeci și cinci de ori mai scump, ca pe a noastră. Avantajam adecă în fond străinătatea, cu mângăerea că avem un excedent contabil la balanța comerțului, excedent care în felul acesta obținut, reprezenta o ficțiune a realității și o monstruoasă economie. Cu modul acesta de a vedea lucrurile

contingentarea importului supraevalua economia străină și o subevalua pe a noastră care era și lovită mai crunt de criză așa că el n'a corespuns nici pe de parte țelului complex și cerințelor diverse, pe cari le pretindea o bună reglementare a comerțului exterior. Și n'a corespuns pentrucă noi n'am privit intimitatea fenomenului în toate adâncurile sale. O superficialitate caracteristică ne-a făcut să vedem lucrurile numai la suprafața lor.

În fond măsura ar fi putut da rezultatele scontate, dacă priviam problema așa cum trebuia. Dirijarea comerțului exterior în scopul de a face față unor condițiuni legate de structura noastră economică și de a le promova, dacă trebuia să plece dela contingentarea importului, implica revizuirea în amănunte a legăturilor noastre comerciale cu străinătatea, spre a putea face față unei situațiuni noi. Trebuiau adecă examinate deșizele optime față de schimbul pe care vroiam să-l facem spre a le vedea capacitatea și spre a verifica dacă ceeace obținem în schimb, nu însemnează o spoliere a muncii noastre naționale. Căci să nu scăpăm din vedere, că exportând în general materii brute, le importăm de multeori sub formă transformată, dând bani scumpi și muncă obositoare spre a acoperi diferența de valoare ce se crează produsului brut prin prelucrare. Toate aceste fenomene trebuiau bine studiate și numai după o concluzie favorabilă puteam spune că ne găsim în situația de a întreprinde un comerț în condițiunile cari corespund cu obiectele noastre. Noi însă dacă n'am lăsat lucrurile în voia lor, în schimb nu le-am găsit nici îndrumarea potrivită. De aici a pornit apoi întregul cortegiu de calamități care sdruncină economia noastră pe trei ani de zile, ca o anexă a crizei pe care o combatem de mai bine de cinci ani de zile.

Când s'a constatat că prin contingentare nu facem altceva decât ne înășprim condițiunile de viață dând străinilor munca noastră cu remunerațiuni derizorii față de cum o cumpărăm pe a lor, ba în plus nici cel puțin țelurile imediate: ca apărarea monedei și excedența balanței comerciale nu se pot atinge ușor, s'au cercetat din nou posibilitățile de a îndrepta răul care de astădată se prezintă sub un dublu aspect, deoarece nu trebuia îndreptată o situație numai rău pornită, ci trebuiau anulate și efectele pe cari această rea pornire le provocase.

Cercetările pentru îndreptarea răului nu s'au făcut însă nici ele mai cu teamei, ci s'au adoptat concluziuni cari reeșiau numai dintr'un aspect al marelui probleme ce se cerea rezolvată. Astfel s'au încercat compensațiunile, clearing-ul, fiecare în parte sau ambele combinate, apoi obligațiunea exportatorilor de a ceda o parte din deșize Băncii Naționale, această ultimă metodă cu diferite variațiuni, încât de mai bine de un an, regimul comerțului s'a schimbat la intervale dese, cu reveniri și inovațiuni cari n'au putut aduce o clarificare și astfel nici concluziuni științifice n'au fost în stare să ofere. Actualmente soluțiunea care s'a adoptat, constă în acordarea primei de export, ale cărei resurse financiare se obțin din taxele de 44%⁰ la cari sunt impuse mărfurile importate.

Este aceasta o soluțiune definitivă? Are adecă modalitatea primelor de export aspectul și însușirea de a putea fi utilizată până la capăt? Să nu răspundem direct negativ la aceste întrebări ci să cercetăm puțin lucrurile. Încărcarea mărfurilor importate cu 44%⁰ din valoarea lor produce aceleași desavantaje

ca și pe cele pe cari le-am văzut la contingentare. Astfel în primul rând scumpește mărfurile. Cum nimic n'a intervenit spre a provoca urcarea prețului la cereale, însemnează că desechilibrul între valoarea produselor naționale și cele străine este și mai accentuată. Dar acum mai intervine și un alt neajuns. Spre a compensa diferența de prețuri între produsele noastre și cele străine, sub titlul de a valorifica cerealele, s'au pus taxe pe făină pentru a se crea fondurile respective. În felul acesta scumpirea articolelor produse la noi se cumulează pe două fronturi: atât prin taxele de import, cât și prin taxele pentru valorificarea cerealelor. Ori acest fapt lasă mult în urmă posibilitatea de cumpărare a țaranului, dar îngreuiază mai cu seamă viața orășenească, deoarece tot orășenii sunt aceia cari cumpără și produse naționale (cereale) și produse străine (mărfuri importate).

Statul nostru a comprimat cheltuielile la maximum, ceea ce însemnează că a redus pe toată linia standardul de viață. Ne găsim adecă sub regimul unei deflații puternice. Acest regim nu se împacă însă cu efectele isvorâte din comerțul exterior cari forțază piața. În felul acesta scumpetea dă lovitura de grație unei așezări economico-financiare la care muncim spre a o stabili definitiv de cca. cinci ani de zile. Iată deci un prim mare neajuns al dirijării actuale a comerțului exterior.

Se pare că acest neajuns nici nu este cel dintâi. Scopul principal al unui regim al comerțului este să favorizeze balanța comercială. Această balanță trebuie să dea posibilitatea menținerii permanente a rezervei de deize și acoperirii datoriilor statului în străinătate. Ori după cât se pare, excedentul nu se arată și astfel suntem puși în mari dificultăți interioare și exterioare. Așa fiind regimul la care ne-ara oprit pentru că să dirijem prin el schimbul de mărfuri cu străinătatea, cel puțin până acuma, nu corespunde așteptărilor. De aceea este necesar să pășim adânc în cercetarea lucrurilor pentru ca să evităm defecte cari ar putea duce la dezastre. Să ne lăsăm de improvizări bazate pe superficialități, dacă vrem să ne apărăm așezarea noastră financiară care odată sdruncinată, nimiceste și bruma de rost economic și social ce ne-am agonsit până acuma.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Angajamentele institutelor de credit și fuziunile bancare.

Hotărârile mai importante ale Consiliului superior bancar.

„Consiliul Superior Bancar“ face următoarele comunicări:

Se atrage atențiunea întreprinderilor bancare asupra următoarelor chestiuni:

Art. 27, alin. 2 din legea cu privire la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului (Mon. Of., nr. 94, partea I-a din 20 Aprilie 1935), prevede următoarele:

„Instituțiile de credit prevăzute de art. 52 al legii din 7 Aprilie 1934, vor putea beneficia de dispozițiunile acestui articol, numai dacă în termen de 4 luni, dela publicarea acestei legi¹⁾ vor fi depus la

¹⁾ Adică până la 20 August 1935.

tribunal procesul-verbal al Consiliului de administrație prevăzut la art. 26 al acestei legi²⁾ sau dacă în același termen vor fi cerut convocarea comisiei de judecată a capacității de plată a instituțiunii. Consiliul Superior Bancar va putea prelunge acest termen pe cel mult 3 luni instituțiunii de credit care îi va solicita prelungirea“.

Deoarece pe ziua de 20 August a. c., expiră termenul de 4 luni prevăzut în sus-citatul articol, băncile care nu s'au conformat încă menționatelor prevederi ale legii sunt invitate, ca în lăuntru termenului ce le-au mai rămas, și oricum înainte de 20 August a. c., să dea urmare acestor dispozițiuni, adică ori să obțină — pe cale amiabilă — o înțelegere cu creditorii, ori să se adreseze tribunalului respectiv, ca prin comisia de arbitraj, să li se stabilească capacitatea de plată, cunoscând că, în caz contrar, pierd beneficiile legii; deosebit băncile decăzute din aceste avantagii ale legii; își vor crea o situație foarte anevoioasă față de Consiliul Bancar.

* * *

Art. 52 din legea pentru Organizarea și Reglementarea Comerțului de Bancă (M. O. nr. 105 din 8 Mai 1934) combinat cu art. 1, 2, 3 și 4 din legea cu privire la unele dispozițiuni pentru înlesnirea și refacerea creditului (M. O. nr. 94 din 20 Aprilie 1935), referitoare la fuziunile bancare, prevăd înlesnirile fiscale, avantajile și privilegiile, de care beneficiază societățile fuzionate, dacă ele vor fuziona în termenul de un an dela publicare în Monitorul Oficial al legii pentru înlesnirea și refacerea creditului (20 Aprilie 1935).

În această privință, societățile bancare interesate sunt invitate a ne comunica până la 1 August a. c., ce intențiuni au în viitor, și anume:

a) Dacă pot sau nu activa sub forma și în situațiunea pe care o au astăzi;

b) Dacă au decis fuziunea cu alte bănci; cu cine anume și în ce stadiu de lucrări se găsesc, sub acest raport;

c) Dacă au decis sau nu lichidarea și care este stadiul deciziunilor luate.

Organele de conducere și control ale întreprinderilor bancare, sunt direct vizate, față de răspunderile ce le incumbă prin lege, de a nu face să se prelungească, acolo unde nu este viabilitate, o situațiune deopotrivă dăunătoare atât pentru întreprinderile pe care le administrează, cât și pentru economia generală a țării.

Față de eforturile ce se fac, atât de Banca Națională a României, cât și de Consiliul Superior Bancar, în vederea restabilirii creditului și a unui regim economic normal, sperăm că și organele de conducere ale băncilor vizate, vor înțelege că trebuie pășit — cu toată fermitatea — spre o clarificare cât mai neîntârziată a situațiunii acestor instituțiuni.

Credem că e în consensul unanim, că starea actuală de lăncezeală a unor atari instituțiuni este de natură a compromite, în mod iremediabil, ideea de credit, prin aceea că face să dăinuiască neîncrederea publicului în bănci, deosebit că starea actuală de lucruri constituie un grav impediment în crearea de noi organisme bancare, în măsură de a înviora activitatea bancară și economică a țării.

²⁾ De înțelegere, cu creditorii, aranjament amiabil.

Indatoririle censorilor.

Art. 26 din legea pentru organizarea și regulamentul comerțului de bancă, prevede următoarele îndatoriri pentru domnii censori, în calitate de organe de control a întreprinderilor bancare:

1. D-nii censori sunt datori să-și îndeplinească personal atribuțiunile lor legale și statutare.

2. Consiliul de censori sau fiecare censor în parte are dreptul de a asista la deliberațiunile Consiliului de administrație, urmând a fi convocat, în acest scop, de președintele Consiliului sau înlocuitorul său.

3. Pot cere orice lămuri și documente dela administratorii societății, să verifice registrele, cassa, depozitele de titluri, utilizarea fondurilor de rezervă, potrivit art. 13, bilanțul anual, repartizarea beneficiilor, etc., despre care vor face o dare de seamă prin raportul lor, către Adunarea Generală.

În cazul când vor constata abateri dela aplicarea legii sau nerespectarea statutelor;

Consiliul de censori, sau fiecare censor în parte, vor aduce cele constatate la cunoștința președintelui Consiliului de administrație.

Dacă acesta nu ia de îndată măsurile necesare de îndreptare, censorii vor aduce abaterile la cunoștința primei Adunări Generale, iar dacă neregulile sunt grave, Consiliul de censori va convoca — în cel mai scurt timp posibil — Adunarea Generală, spre a delibera asupra acestor nereguli, sesizând despre aceasta și Consiliul Superior Bancar.

Censorii sunt direct și solidar răspunzători de prejudiciile cauzate societății prin culpa lor conform regulilor dela mandat.

Publicarea bilanțului brut semestrial.

Art. 30 din legea pentru Organizarea și Reglementarea Comerțului de Bancă, prevede următoarele:

„La 30 Iunie al fiecărui an administratorii societăților bancare sunt obligați să întocmească bilanțul brut semestrial al întreprinderii, după modelul-tip, stabilit în Regulamentul acestei legi:

Atragem atențiunea băncilor că prin bilanț brut trebuie înțeles ultima balanță de verificare pro finele lunii Iunie a. c., concentrată și redată după modelul-tip, prevăzut la art. 48 din Regulamentul legii bancare, însă fără alegerea rezultatelor, deci fără contul de profit și pierdere.

În activul acestui bilanț brut și la punctul 15 din schema de bilanț-tip în loc de contul „pierderi“, se vor alege și trece conturile de cheltueli ale băncii — după registre — sub orice formă și denumire ar figura ele în scripte (cheltueli, dobânzi și comisioane plătite etc.); iar în pasiv, și sub punctul 16 al schemei de bilanț-tip, în loc de „beneficiul net“, se vor alege și trece beneficiile brute ale băncii, sub orice formă și denumire ar figura ele în scripte (dobânzi încasate, beneficii diverse, etc.).

Pentru restul conturilor se va observa factura schemei de bilanț-tip, din regulamentul legii bancare. Vor figura — bine înțeles — și conturile de ordine.

În ceea ce privește depunerea și publicitatea acestui bilanț, se vor observa dispozițiunile art. 30, alin. 3 și 5 din legea bancară. Referitor la publicitate, bilanțul semestrial nu se publică în Monitorul Oficial, ci numai în Buletinul Consiliului Superior Bancar, cum și în cel puțin unul din ziarele cele mai răspândite în localitate.

Insoțire de credit în Agârbiciu.

BILANȚ BRUT CU 30 IUNIE 1935.

C O N T U L	Debit		Credit		S O L D			
	Lei		Lei		Debit		Credit	
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Cassa	613.714	—	600.343	—	15.371	—		
Debitori beneficiind de legea lichid. din 7 Aprilie 1934	1.253.760	—	589.117	—	664.643	—		
Pierdere rezultată din aplic. legii lichid. din 7 Aprilie 1934	265.413	—	13.619	—	251.794	—		
Acții de bancă	1.000	—			1.000	—		
Mobilier		1		1				
Cote sau părți sociale			1.040	—			1.040	—
Fond de rezervă			228.101	—			228.101	—
„ pentru creanțe dubioase			175.328	—			175.328	—
„ de binefacere			56.604	—			56.604	—
Depuneri spre fructificare pe termen	36.072	—	488.367	—			452.295	—
Cheltueli de administrație	2.930	—			2.930	—		
Salarii	4.000	—			4.000	—		
Impozit direct	2.072	—			2.072	—		
Dobânzi dela împrumuturi				28.393			28.393	—
„ dela acții				50			50	—
	2.180.962	—	2.180.962	—	941.911	—	941.811	—

N. Muntean, casar.

E. Câmpean, președinte.

Ioan B. Bărdaș, vicepreședinte.

D. Mihaiu.

V. Lupp.

N. Boar.